

МЕГАПОЛІС ЗМІНЮЄ ВІДНОСИНИ МІЖ ЛЮДЬМИ

Л. О. РАДІОНОВА, канд. філос. наук, доцент,
С. О. БАГРІЙ, студентка Навчально-наукового
Інституту економіки і менеджменту
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
sociopolis@ukr.net

Сьогодні життя людини та її почуття залежать від великої кількості різних аспектів і місце проживання є одним із найголовніших. Життя людини у селищі чи великому місті абсолютно інше, якісно інше. Тоффлер у своєму «футурошоку» зазначав, що темп життя людини у селі та у місті різний. Темп життя за умов міського життя в людей значно вищий, ніж у селі [1]. Тобто за один і той самий час, як правило, міські люди зобов'язані побувати у значно більшій кількості місць, зробити значно більшу кількість справ, отже, вони мають значно менше вільного часу. Сільське життя теж нелегке, але воно десь монотонніше.

Є ще одна особливість. Прагматизм та споживацьке ставлення до всього у міських жителів виражено значно більшою мірою. Г. Зіммель писав, що у великому місті як ніде яскраво та наочно проявляється діалектична взаємообумовленість протилежних просторових явищ: соціальної віддаленості та наближеності одночасно [2]. Людина у великому місті постійно виявляється віч-на-віч з величезними масами людей, вона вступає в короткочасні зв'язки з безліччю інших міських жителів. У місті багато людей живе близько один до одного, але це лише формальна близькість.

Найчастіше у життєвих орієнтирах мешканців великих міст чи жителів сіл переважають різні цінності. Йдеться як про індивідуалістичні так і про колективістські цінності. Індивідуалістські цінності включають саморозвиток, побудову кар'єри, творчість, самовираження. Колективістські цінності пов'язані з приналежністю людини до сім'ї або іншої соціально значущої групи, наприклад, близьких друзів, і самовизначенням себе через ці групи. Індивідуалісти у великих містах часто свідомо обирають ті чи інші форми соціальної ізоляції, щоб реалізовувати свої цілі та бажання. Таким чином, більшість, що вічно кудись біжить, і зайнятих городян навіть не помічають своєї самотності.

Велике місто дає людині безліч можливостей для саморозвитку, реалізації – це його свобода, але водночас швидкий темп життя у місті прирікає людину на самотність. І це одна з найбільших протиріч людської істоти – це тяга до спільності, що поєднується з глибоким індивідуалізмом. Як не дивно, ці дві складові людської свідомості цілком дозволяють нормально жити та контактувати з іншими представниками людської спільноти.

«Самотність великого міста» – це тоді, коли людина навіть при великому скупченні людей відчувається на самоті.

Мегаполіс дивним чином змінює полюси у відносинах між людьми, роблячи далекими відносини, які традиційно розцінюються як найближчі, а натомість засоби комунікації та система угруповань дають якесь «плацебо» – те, що через умовності етики не може дати сім'я. І таким чином городянин отримує стократ більшу підтримку, ніж у сім'ї. Інтернет, який чомусь звинувачують у цій ваді мегаполісу – не причина, а наслідок цих проблем. Адже Інтернет дозволяє створювати хоча б якусь подобу ідеалу у відносинах і дає можливість здійснювати хоча б віртуально мрії, які іншим способом здійснити неможливо.

Альтернативою «світу No Future» стало життя у відрізку часу та простору «Тут і зараз», коли життя протікає в режимі того, що дієш так, як вважаєш за потрібне саме тут і саме в даний момент – решта не має сенсу та значення. Справа тут у мисленні, якому слідує дуже багато людей. Минулого немає, майбутнє твориться у нас на очах. Немає сенсу цінувати якісь умовності, тим самим, втрачаючи час, протягом якого можна їсти життя великою ложкою (одна з основ мислення так званого «Покоління Y» [3]). Ігнорувалося все, що було пов'язано з пошуками ідеалів та контактів – все це існує тут і зараз. Або не існує. Але ця філософія має дуже великий недолік: час від часу людина замислюється над тим, що бачить, і намагається спрогнозувати, як це розвиватиметься далі, та й на минуле спирається, аргументуючи те, що майбутнього немає. У ці моменти вона гостріше відчуває те, як тисне самотність, від якої не рятують ніякі бравади. Звичайні виходи із цієї ситуації – занурення у світ ілюзій. Але часом ці виходи здаються хибними – і з'являється агресія, яка веде до девіації.

Список використаних джерел:

1. Тоффлер Э. Шок будущего : [Пер. с англ.] / Элвин Тоффлер; [Науч. ред., авт. предисл. П. С. Гуревич]. М. : АСТ, 2003. 557 с. URL : <http://sun.tsu.ru/limit/2016/000185885/000185885>
2. Simmel G. Die Großstädte und das Geistesleben [Big cities and the intellectual life]. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 2006. 131 p.
3. Радіонова Л. О., Радіонова О. М. Діалектика взаємозв'язку поколінь у сучасному ВНЗ: онтологічний підхід / Моделювання покоління F: зб. матеріалів міждисциплінар. наук.-практ. конф., Київ, 05 жовтня 2018 р. / URL : <http://futuolog.com.ua/publish/12/zbirnyk.pdf>